

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022

Johdanto

Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusseura ry:n (UKKT) tarkoituksena on tukea ja edistää uskontojen ja katsomusten sekä kasvatuksen laaja-alaista ja monitieteistä tutkimusta. Vuosi 2022 oli seuran neljäs kokonainen toimintavuosi. Vuosi oli jo kolmas peräkkäin, kun koronapandemiasta johtuvat rajoitukset vaikeuttivat toimintaa ja toteuttamismahdollisuuksia. Erityisesti tämä näkyi alkuvuodesta.

Hallinto

Seuran vuosikokous pidettiin 30.3.2022 Diakonia-ammattikorkeakoulun kampuksella os. Kyläsaarenkatu 2 Helsinki. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etäyhteyksin Teams-alustalla. Puheenjohtajana oli Jussi Junni. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Erovuoroiset hallituksen jäseniä ovat Pekka Launonen, Vesa Nuorva, Arja Lusa ja Tero Fleminch (varajäsen). Hallituksen jäseniksi kolmivuotiskaudelle 2022–24 valittiin Arja Lusa, Vesa Nuorva ja Arniika Kuusisto (uusi) sekä varajäseneksi Tero Fleminch.

Hallitukseen kuuluivat Anita Ahtiainen (erovuorossa vuosikokouksessa 2023), Anuleena Kimanen (2024), Arja Lusa (2025), Arniika Kuusisto (2025), Vesa Nuorva (2025), Jouko Porkka (2024), Jari Pulkkinen (2024), Kati Tervo-Niemelä (2023) ja Minna Valtonen (2023). Varajäsenet olivat Tero Fleminch (2025) ja Ilona Lehmus (2024). Vuosikokous valitsi vuodelle 2022 seuran puheenjohtajaksi Jouko Porkkan. Toiminnantarkastajiksi valittiin Kaisa Aitlahti ja Tuija Kukkonen ja heidän varahenkilöikseen Tanja Vähäoja ja Mia Mäkinen. Jäsenmaksujen suuruudeksi päätettiin henkilöjäseneltä 20 € (opiskelijajäsen maksuton) ja yhteisöjäseneltä 350 €.

Hallitus valitsi ensimmäisessä kokouksessaan vuodelle 2022 varapuheenjohtajaksi Kati Tervo-Niemelän, sihteeriksi Arja Lusan ja rahastonhoitajaksi Tero Fleminchin. Hallitus piti vuonna 2022 viisi kokousta, jotka kaikki olivat etäkokouksia Teams-alustalla. Kokoukset valmistelivat puheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan muodostama työvaliokunta.

Jäsenet

Seuralla voi olla henkilöjäseniä, opiskelijajäseniä ja yhteisöjäseniä. Vuoden 2022 lopussa seuralla oli 45 henkilöjäsentä (tavoite vuodelle 2022: 50), 28 opiskelijajäsentä (tavoite: 30) ja 8 yhteisöjäsentä (tavoite:10). Henkilöjäsenien määrä kasvoi vuodesta 2022 yhdeksällä, opiskelijajäsenmäärä kasvoi viidellä ja yhteisöjäsenien määrä pysyi ennallaan. Jäsenhankinnan tulos oli hyvin samankaltainen kuin edellisenäkin vuonna poikkeusoloista ja henkilökohtaisten kontaktien vähäisyydestä johtuen. Jäsenhakemuksia varten oli verkkosivuilla sähköinen lomake. Näyttää siltä, että verkossa ja tapahtumien yhteydessä toteutettava jäsenhankintaa on syytä tehostaa. Tärkeää olisi, että tapahtumiin osallistuvat henkilöt, jotka kokevat seuran tärkeänä, toimisivat suosittelijoina (jäsenhankkijoina) ja kutsuisivat jäseniksi tuntemiaan henkilöitä. Sihteerin ja rahastonhoitajan ylläpitävät jäsenrekisteriä.

Uskonto, katsomus ja kasvat. Tieteellinen aikakauskirja.

Vuoden 2022 toiminnassa näkyvin asia on ollut *Uskonto, katsomus ja kasvatustutkimus* -aikakauskirjan (*Journal for the Study of Religion, Worldviews, and Education*) julkaiseminen. Aikakauskirjan toimituskunnan muodostivat Kati Tervo-Niemelä (päätoimittaja), Pekka Launonen, Jouko Porkka ja Minna Valtonen, Anuleena Kimanen sekä 1.1.2023 alkaen Arniika Kuusisto. Palkkiotoimisena toimitussihteerinä on jatkanut Isto Peltomäki.

Aikakauskirjan ensimmäinen numero (1/2021) julkaistiin vuonna 2021 ja vuonna 2022 se saavutti tavoitteena olevan julkaisutahdin, kun siitä julkaistiin kaksi numeroa. Numerossa 1/2022 julkaistiin neljä vertaisarvioitua tieteellistä artikkelia sekä viisi lectio precursoria-tekstiä tuoreista tohtorinväitöksistä. Vertaisarvioituista artikkeleista yksi oli englanninkielinen. Numerossa 2/2022 julkaistiin kolme vertaisarvioitua tieteellistä artikkelia, yksi teksti osastolla katsauksia sekä yksi kirja-arvostelu.

Aikakauskirja on saatavilla maksuttomasti internetin kautta seuran sivuilla ja journal.fi -alustalla (ks. <https://journal.fi/ukk/article/view/110902ks>). Lisäksi kaikki numerot on myös painettu ja lähetetty seuran henkilö- ja yhteisöjäsenille sekä julkaisun tekijöille. Painettuja aikakauskirjoja on myös jaettu konferensseissa ja tapahtumissa maksuttomasti, jotta tieto seurasta ja aikakauskirjasta leviäisi.

Julkaisu ei ole vielä saanut Julkaisufoorumin jufo-luokitusta, mutta koska julkaisu täyttää kaikki vaaditut kriteerit nyt, kun ensimmäisen numeron julkaisemisesta on kulunut yli vuosi, on toimitussihteerit tehneet hakemuksen luokituksen saamisesta ykköskategoriaan. Seura odottaa tietoa päätöksestä, mutta jos se viipyy, hakemus tehdään uudelleen. Tietoa Julkaisufoorumin luokitteluperusteista ja tasoluokittelukriteereistä: <https://julkaisufoorumi.fi/fi/arvioinnit/luokitteluperusteet>

Tapahtumat ja toiminta

UKKT on ollut aktiivisesti mukana useassa seminaarissa, vaikka koronaepidemia vaikutti alkuvuodesta 2022 niiden toteutumiseen.

Ensimmäinen tapahtumista oli Kirkon kasvatuksen päivät 2022, joka muutettiin koronapandemian takia viime hetkellä kaksipäiväiseksi (11.-12.1.2022) verkkotapahtumaksi. UKKT:n vastuulla olleista kolmesta kanavasta kaksi toteutettiin verkossa (Kodin uskonnollisuus ja nuorten rippikoulukokemus sekä Hyvä, paha perhe ja uskonto - uskonto perheissä ja sukupolvien välillä) ja yksi peruttiin järjestäjien toimesta (Mitä tietoa tarvitsemme?). Lähitapahtuman näyttelyosasto ei myöskään toteutunut. UKKT ei varannut esittelypöydän vaihtoehtona tarjottua virtuaalista esittelymahdollisuutta.

Arvioidessaan tapahtumaa seuran hallitus totesi, että molemmat työpajat olivat onnistuneita ja osallistujia paljon. Synergiaetua toimii niin, että verkkototeutuksen kauttakkin saatiin uusia jäsenhakemuksia. Tutkimustieto on saanut Kirkon kasvatuksen päivillä oman paikansa ja UKKT:lla on tiedon tuottamisessa vahva rooli. Muutos muutaman vuoden takaiseen on merkittävä. UKKT:n kannattaa jatkossakin olla mukana Kirkon kasvatuksen päivissä.

Toinen tapahtumista oli Teologian ja uskonnon tutkimuksen päivä (TUTP), joka järjestettiin Helsingin yliopiston tiloissa 18.–20.5.2022 teemalla "Uskonto ja vapaus: Haasteita ja tulevaisuudennäkymiä". Tapahtuman suunnittelusta vastasivat suomalaiset teologiset tieteelliset seurakunnat, myös UKKT:n puheenjohtaja Pekka Launonen oli mukana ohjausryhmässä. UKKT:n toteuttamaan avoimeen työryhmään tuli 13 esitelmähakemuksia, joiden pohjalta toteutettiin kolme ohjelmakokonaisuutta.

1. kokonaisuus, jonka puheenjohtaja oli Jouko Porkka, muodostui seuraavista esityksistä (1) Marjukka Laiho: Usko, toivo, rakkaus: Nuorten aikuisten kosmopoliittinen luterilaisuus, (2) Saira Kujanpää: Establishment of teacher education for IRE teachers in Finland, (3) Aytan Bashirova: Religion without Science is Lame, Science without Religion is Blind. Finnish Muslim Youth Understandings of Relationship between Religion and Science ja (4) Anuleena Kimanen: Vapaus – sivistys – osallisuus Opetuksen avoimuuden ilmausten vertailua koulun uskonnonopetuksen ja rippikoulun opetussuunnitelmissa.
2. kokonaisuus, jonka puheenjohtaja oli Minna Valtonen, muodostui seuraavista esityksistä (1) Kati Tervo-Niemelä, Jenni Spännäri, Laura Kallatsa, Heidi Toivanen & Erik Reinikka: Uskonnon välittyminen sukupuolelta toiselle: kansainvälinen vertaileva tutkimus jatkuvuudesta ja katkoksisista perhesosialisaatioissa, (2) Kati Tervo-Niemelä, Jenni Spännäri & Laura Kallatsa: Periytykö uskonnollisuus ja uskonnottomuus suomalaisissa perheissä? Kansainvälinen vertailututkimus uskonnon ilmeneemisestä ja jatkuvuudesta perheissä, (3) Jenni Spännäri, Kati Tervo-Niemelä & Laura Kallatsa: Uskonnolliset elämäntarinat suomalaisissa perhenarratiiveissa ja (4) Laura Kallatsa, Jenni Spännäri & Kati Tervo-Niemelä: Turvallisuuden ja läheisyyden merkitys uskonnollisessa perinteensiirrossa.
3. kokonaisuus, jonka puheenjohtajana oli Pekka Launonen, muodostui seuraavista esityksistä (1) Minna Valtonen, Sami Ritokoski & Helena Kauppila: Kirkon alan opiskelijoiden identiteetin rakentuminen, (2) Jouko Porkka, Jari Pulkkinen & Kati Tervo-Niemelä: Kodin uskonnollisuus ja nuorten rippikoulukokemus, (3) Anna Kaisa Silta-nen: Kirkkopolku - kirkkotaiteesta kokemukseksi ja (4) Olli Piirtola: Uskomisen kyvystä.

Arvioidessaan tapahtumaa UKKT:n näkökulmasta hallitus totesi, että seura sai hyvin näkyvyyttä päivien aikana. Seuralle ja aikakauskirjalle on tärkeää, että jatkossakin ollaan mukana. Aikakauskirjaa oli jaossa Porthanian aulassa ns. kylmällä pisteellä, jossa ei päivystetty kuin satunnaisesti.

Kolmas tapahtuma, joka sisältyi seuran vuoden 2022 toimintaan, vaikka toteutuikin vasta 12.1.2023, on Uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimuspäivä, joka järjestettiin poiketen kolmen vuoden perinteestä ilman yhteistyötä Diakonian tutkimusseuran (DTS) kanssa. Yhteistyöstä luovuttiin, koska DTS halusi korostaa diakonian juhlavuotta. UKKT:n tutkimuspäivän teemana oli *Uskonnonvapaus 100 vuotta*. Puheenjohtaja ja sihteeri lähettivät kirjallisen osallistumiskutsun mm. lapsiasianvaltuutetulle, yhdenvertaisuusvaltuutetulle sekä OKM:n asettaman Katsomusaineiden opetuksen uudistamisen kehittämisryhmän jäsenille.

Tutkimuspäivä järjestettiin Diakin tiloissa Helsingissä, mutta toteutettiin hybridimuotoisena. Ohjelmassa oli Jyri Komulaisen esitelmä ”Näkökulmia julkiseen keskusteluun uskonnonvapaudesta” sekä Saira Poulterin puheenvuoro ”Positiivinen uskonnonvapaus varhaiskasvatuksessa”. Toisena rinnakkaiskanavana oli Anuleena Kimasen johdolla toteutunut työskentely ”Miten ottaa kasvatuksessa vakavasti uskonnon merkitysten etsintä?”

Tutkimuspäivän yhteydessä jaetaan vuosittain UKKT:n julistaman opinnäytetyökilpailun voittaneelle opinnäytetyölle Majakka-palkinto. Palkinto koskee yliopistojen ja korkeakoulujen pro gradu -tutkielmia ja opinnäytetöitä. UKKT myöntää tämän palkinnon korkeatasoi-

selle opinnäytetyölle, joka on valmistunut edellisen tutkimuspäivän jälkeen ja liittyy aihepiiriltään seurain tutkimusalaan. Majakka-opinnäytetyöpalkinto jaettiin nyt neljännen kerran. Jari Pulkkinen, Saija Kronqvistin ja Anuleena Kimasen muodostama palkintolautakunta teki esityksen hallitukselle, joka teki päätöksen. Kukin palkittu esitteli omaa työtään rinnakkaiskanavan aikana ja niistä käytiin lyhyt keskustelu.

Majakka-palkinto myönnettiin Laura Hytille opinnäytetyöstään *Katsomuskasvatusmateriaalin koostaminen Monikatsomukselliset oppimisen tilat varhaiskasvatuksessa -hankkeelle*. Opinnäyte, joka tehtiin osana Diakonia-ammattikorkeakoulun varhaiskasvatuksen ohjaajaopintoja, käsitteli varhaiskasvatuksen katsomuskasvatusta. Tekijä oli mukana Helsingin yliopiston hankkeessa, jossa laadittiin katsomuksellista moninaisuutta käsittelevää materiaalia varhaiskasvatukseen. Hän toimitti tuotetusta materiaalista valikoiman avoimesti varhaiskasvattajien saataville. Opinnäytetyö kuvaa toimittamiseen liittyvän arviointiprosessin käsitteellisesti, kriittisesti ja tarkasti. Toimitettu materiaali tukee murroksessa olevaa varhaiskasvatuksen katsomuskasvatusta, ja arviointiprosessi nostaa esille kentän haasteita sekä materiaalin arvioinnin tärkeitä näkökohtia.

Lisäksi ensimmäisen kunniamaininnan sai Susanna Andin ja Anna Hennisen työ *Selviytymisseikkailu Galilean vuoristosta – Rippikoulun loppukertauksen toteutus pakopelinä* ja toisen kunniamaininnan Katariina Ottossonin työ *Betlehemin Rauhantulen hyödyntäminen partion katsomuskasvatuksessa*. Myös nämä tekijät olivat Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoita.

Tutkimuspäivä päättyi Vesa Nuorvan johdolla päivän antia koonneeseen paneelikeskusteluun, johon osallistuivat Jyri Komulainen, Saila Poulter ja Anuleena Kimanen. Tutkimuspäivään osallistujia oli noin 70 (20 läsnä, 50 etänä) – molemmissa rinnakkaiskanavissa oli jokseenkin sama määrä osallistujia.

Tapahtumaa arvioidessaan seurain hallitus totesi tapahtuman onnistuneeksi, ajankohdaiseksi ja tasapainoiseksi. Hyväksi koettiin myös se, että Majakka-palkinnolla palkittu opinnäytetyön lisäksi myös kunniamaininnan saaneet opinnäytetyöt olivat tutkimuspäivässä esillä. Myös tapahtuman ennakkomarkkinoinnissa onnistuttiin varsin hyvin. Markkinointi koettiin aikaisempaa helpommaksi, koska tapahtuman profiili oli selkeä. Sen sijaan tapahtuman jälkiviestinnässä ei onnistuttu, sillä palkituista ollut juttuja tai tiedotteita mediassa, vaikka kohdennettua materiaalia jaettiin palkinnonsaajan ja kunniamaininnan saaneiden taustaryhmien viestintään.

Hallitus päätti tapahtumasta saadun kokemuksen perusteella, että jatkossa tutkimuspäivä kannattaa järjestää itsenäisesti. Tätä puoltavat sekä tämänkertainen osallistujamäärä ja helpompi tapahtuman profilointi. Yhteistyöstä DTS:n kanssa ei kuitenkaan haluta kokonaan luopua. Mikäli aihe on yhteinen, kannattaa hallitus yhteistä tapahtumaa. Lisäksi hallitus päätti, että tapahtumassa palkituille ja tulevaisuuden Majakkapalkinnon saajille ja kunniamaininnan saajille jaetaan palkinnon ja kukkien lisäksi kunniakirjat.

Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti -tutkimushanke.

Diak on käynnistänyt Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti -tutkimushankkeen, jossa on tarkoitus hankkia tietoa opiskelijoiden ammatillisen motivaation ja identiteetin muutoksesta vuosina 2022–2025. Arja Lusa on UKKT:n edustaja tutkimushankkeen ohjausryhmässä. Kokouksia ei ole ollut vuonna 2022.

Viestintä

Ulkoisessa viestinnässä keskeinen väline oli yhdistyksen verkkosivut (www.ukkt.fi). Sivujen palvelun tuotti Yhdistysavain ja ylläpidosta vastasi rahastonhoitaja. Toimintavuoden aikana seura näkyi myös sosiaalisessa mediassa (facebook.com/ukkt.fi). Tapahtumien yhteydessä on seura jakanut tieto itsesään pitämällä aikakauskirjaa saatavilla ja kertomalla jäseneksi liittymisestä. Jäsenille on lähetetty painettu versio aikakauskirjasta.

Talous

Seuran toiminnan taloudellinen pohja muodostuu henkilö- ja yhteisöjäsenien jäsenmaksuista sekä erillisistä avustuksista. Vuonna 2022 henkilöjäsenmaksuja kertyi 940€ ja yhteisöjäsenmaksuja 3150€, yhteensä 4250€. Avustuksia ei anottu. Taloudellinen tilanne oli hyvä, kun edellisten vuosien tilinpäätökset olivat olleet ylijäämäisiä. Tämä antoi turvallisen pohjan toimintavuonna käynnistyneelle tieteellisen aikakauskirjan julkaisemiselle. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä tilikauden alijäämä oli –2590,49€.

Yhteenveto

Vuonna 2022 UKKT:n toiminta on saavuttanut vakiintuneet uomansa. Kärkituote on tieteellinen aikakauskirja, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Seuraa on tullut jo tutuksi monelle uskontojen, katsomusten ja kasvatuksen teemojen parissa työskenteleville. Koronapandemia vaikutti vuoden 2022 alussa edelleen toimintaan sitä rajoittaen, mutta loppukeväästä alkaen kokoava toiminta on tullut mahdolliseksi mahdollistaen tapahtumien järjestämisen myös kasvokkaisina. Tämä on tuonut merkittävän lisän seuran toimintaan. Tulevien vuosien suuri haaste liittyy viestintästrategiaan, jonka kärkenä tulee olemaan se, miten seura osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun toimialueensa asioista. Jäseniksi tulee pyrkiä saamaan ekumeenisen kirjon lisäksi myös muihin uskontoihin sitoutuneita ihmisiä ja uskonottomia, jotta seuran olemassaolon tavoite toteutuisi. Tulevina vuosina tulee etsiä myös kansainvälisiä yhteyksiä.

Hallitus 31.1.2023
(Vuosikokous 28.3.2023)